

ПРОТОКОЛ № 1

засідання робочої (проектної) групи освітньо-наукової програми
«Селекція і насінництво сільськогосподарських культур»
зі спеціальності 201 Агрономія

від 10 січня 2022 р.

ПРИСУТНІ: Вареник Б.Ф. – голова, гарант освітньо-наукової програми,
Лифенко С.П. – заступник голови,
Замбріборщ І.С. – секретар,
члени групи:
Литвиненко М.А.,
Молодченкова О.О.,
Січкач В.І., д.б.н., професор;
Вишневський В.В., к.с.-г.н., с.н.с.;
Сауляк Н.І., голова Ради молодих учених

Голова засідання – Вареник Б.Ф.

Секретар засідання – Замбріборщ І.С.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Розроблення нової редакції освітньо-наукової програми «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» зі спеціальності 201 Агрономія.

З першого питання порядку денного:

СЛУХАЛИ: інформацію гаранта ОНП «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» зі спеціальності 201 Агрономія Вареника Б.Ф. щодо необхідності перегляду освітньо-наукової програми у зв'язку із зтвердженням Міністерством освіти і науки України Стандарту зі спеціальності 201 Агрономія для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (наказ МОН № 1458 від 29 грудня 2021 року).

Крім того, наказом передбачено, що стандарт вводиться в дію з 2022-2023 навчального року.

Таким чином, треба переглянути ОНП на її відповідність ухваленому стандарту, щоб з початку нового навчального року її можна було реалізовувати.

При перегляді треба враховувати відповідність ОНП інтегральній, загальним та спеціальним компетентностям, програмним результатам навчання. При цьому можливо додавати свої позиції по спеціальним компетентностям і результатам навчання, які детальніше розкриватимуть зміст ОНП.

Групою із забезпечення якості в організації освітнього процесу повідомлено, що за результатами останнього анкетування аспірантів, отримано пропозицію додати дисципліну, яка б вивчала правила ведення документації при оформленні заявок на грант, фінансове забезпечення грантів тощо.

Можливо будуть пропозиції щодо оновлення освітніх компонентів.

У обговоренні взяли участь:

Молодченкова О.О., яка наголосила на своєчасності такої пропозиції. Навела приклад свого аспіранта, який стикнувся минулого року з такою проблемою, коли оформлювали документи на грант. Запропонувала назву «Управління науковими проєктами».

Вареник Б.Ф. запропонував Молодченковій О.О. розробити курс «Управління науковими проектами».

УХВАЛИЛИ:

- розробити і оприлюднити проєкт ОНП «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» зі спеціальності 201 Агрономія згідно стандарту.

Рішення ухвалене одноголосно.

Голова групи, гарант ОНП

Вареник Б.Ф.

Секретар групи

Замбріворщ І.С.

ПРОТОКОЛ № 2

засідання робочої (проектної) групи освітньо-наукової програми
«Селекція і насінництво сільськогосподарських культур»
зі спеціальності 201 Агрономія

від 21 січня 2022 р.

ПРИСУТНІ: Вареник Б.Ф. – голова, гарант освітньо-наукової програми,
Лифенко С.П. – заступник голови,
Замбріборщ І.С. – секретар,
члени групи:
Литвиненко М.А.,
Молодченкова О.О.,
Січкач В.І., д.б.н., професор;
Вишневський В.В., к.с.-г.н., с.н.с.;
Сауляк Н.І., голова Ради молодих учених

Голова засідання – Вареник Б.Ф.

Секретар засідання – Замбріборщ І.С.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Розгляд проекту освітньо-наукової програми «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» зі спеціальності 201 Агрономія.

З першого питання порядку денного:

СЛУХАЛИ: інформацію гаранта ОНП «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» зі спеціальності 201 Агрономія Вареника Б.Ф., який повідомив, що розроблено проект ОНП.

Пропонується наступний перелік компетентностей і результатів навчання випускника.

Інтегральна компетентність
Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері агрономії, застосовувати методологію наукової і педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичні і практичне значення.
Загальні компетентності
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті
ЗК3. Здатність розробляти проекти і управляти ними.
ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності
СК1. Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні нові ідеї, гіпотези, стратегії виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання з агрономії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук та суміжних галузей.
СК2. Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері агрономії, інформаційні технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення

у науковій та освітній діяльності.
СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти з використанням сучасних технологій навчання.
СК4. Здатність створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях.
СК5. Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти в агрономії (за напрямом селекція і насінництво) та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.
СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері агрономії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
СК7. Здобуття глибинних знань з селекції та насінництва сільськогосподарських культур, зокрема розуміння теоретичних основ і практичних завдань, історії розвитку та сучасного стану наукових досліджень, критичного аналізу основних концепцій
СК8. Здатність до пошуку, обробки та узагальнення інформації з генетики, селекції, насінництва сільськогосподарських культур, суміжних наук для проведення самостійних наукових досліджень
СК9. Вміння користуватись нормативно-правовою базою та організувати роботи відповідно до галузевих вимог
СК10. Здобуття мовних компетентностей, достатніх для розуміння іншомовних наукових текстів з селекції, генетики, насінництва, суміжних наук, для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою,
СК11. Комплексність у формуванні структури, рубрикації, змістового наповнення дисертаційної роботи
Результати навчання
РН1. Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії науки, агрономії та суміжних галузей, а також дослідницькі вміння для планування й проведення актуальних прикладних наукових досліджень.
РН2. Висувати і перевіряти гіпотези, обґрунтовувати та інтерпретувати результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного або комп'ютерного моделювання.
РН3. Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії (зокрема, селекція і насінництва) та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблематики.
РН4. Створювати інформаційні бази та володіти сучасним інструментарієм для пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації, зокрема, статистичними методами аналізу даних великого обсягу та/або складної структури.
РН5. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми агрономії (селекції і насінництва) державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.
РН6. Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проекти, які дають можливість вирішити наукові, технологічні, економічні й організаційні проблеми агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням технічних, соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.
РН7. Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері агрономії та викладацькій практиці.
РН8. Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання.
Спеціалізація «Селекція і насінництво»
РН9. Знати теоретичні основи селекції. Вміти використовувати генетичні поняття, закони і

закономірності в селекції та насінництві сільськогосподарських культур.
РН10. Знати біологію рослин різних сільськогосподарських культур в цілому і їх розмноження зокрема. Вміти, в залежності від їх особливостей, застосовувати відповідні методи і схеми селекції.
РН11. Знати загальні теорії, концепції, методи і прийоми створення генетичного різноманіття сільськогосподарських рослин. Вміти використовувати генетичні ресурси щодо штучного створення різними методами (внутрішньовидова, віддалена гібридизація тощо) вихідного селекційного матеріалу для створення нових цінних форм, ліній, сортів, гібридів сільськогосподарських культур.
РН12. Знати природу генетичного контролю, успадкування і успадкованості окремих ознак і властивостей самозапильних та перехреснозапильних культур. Вміти здійснювати планування (підбір компонентів для гібридизації), схеми та методи схрещування, використання біотехнологічних прийомів для створення і управління мінливістю та спадковістю.
РН13. Знати закономірності генетичних процесів в популяціях самозапильних культур та методів добору з них за окремими чи комплексом ознак і властивостей. Вміти диференційовано застосовувати методи добору та запроваджувати ефективні схеми селекції.
РН14. Знати генетичну природу гетерозису у перехреснозапильних культур. Вміти експериментально створювати інбредні лінії, виявляти ефекти гетерозису і використовувати його для створення високопродуктивних гібридів.
РН15 Знати технологію селекційного процесу. Вміти здійснювати відповідні спостереження за рослинами, вести документацію
РН16 Знати особливості біології розвитку і патогенез основних хвороб сільськогосподарських культур. Вміти створювати інфекційні фони, оцінювати та добирати на природних та штучно створених інфекційних фонах, генотипи, стійкі до фітопатологічних чинників.
РН17 Знати фізіолого-генетичну природу стійкості сільськогосподарських рослин до абіотичних стресових факторів (посухо-жаростійкість, морозо-, зимостійкість, холодостійкість, стійкість до дефіциту окремих елементів живлення рослин тощо). Вміти створювати, оцінювати та добирати генотипи, які найбільш повно поєднували комплекс стійкості до стресових абіотичних і агротехнічних факторів.
РН18. Знати біохімічну природу господарсько-цінної частини урожаю сільськогосподарських культур. Вміти створювати, оцінювати та добирати генотипи, які в найбільшій мірі відповідають за біохімічними і технологічними властивостями вимогам до харчової і продовольчої цінності продукту.
РН19. Знати сучасні методи дослідження біохімічного складу рослинних організмів. Вміти використовувати біоінформатичні методи для дослідження біохімічних процесів рослинного організму.
РН20. Знати сутність біотехнологічних та молекулярно-генетичних методів і прийомів. Вміти ефективно використовувати сучасні біотехнологічні і молекулярно-генетичні методи для створення, ідентифікації генотипів з бажаними ознаками та для прискорення і підвищення ефективності селекційного процесу.
РН21. Знати основні принципи проходження державного сортовипробування сортів і гібридів. Вміти правильно оформити документацію для передачі сорту, гібриду, батьківського компонента на державне сортовипробування
РН22. Знати теоретичні основи насіннезнавства. Вміти використовувати основні критерії, які відображають сортові, посівні та урожайні властивості насіння сільськогосподарських культур.
РН23. Знати способи розмноження, запилення сільськогосподарських культур та процеси, які відбуваються в сортах і гібридах в процесі їх репродукування. Вміти підтримувати на високому рівні сортові, посівні і урожайні якості насіння в процесі насінництва.
РН24. Знати методи, прийоми і схеми первинного (добазового) насінництва різних сільськогосподарських культур. Вміти диференційовано вибирати найбільш ефективні технології і схеми ведення первинного (добазового) насінництва.
РН25. Знати сутність сортозміни і сортооновлення. Вміти здійснювати схеми, методи і

технології отримання базового насіння в науково-дослідних установах та репродукційного насіння в спеціалізованих насінницьких господарствах та своєчасного проведення сортозмін та сортооновлення.

РН26. Знати методи, прийоми і схеми використання гетерозису у насінництві перехреснозапильних культур. Вміти здійснювати на практиці насінництво ліній на основі ЦМС, створювати стерильні аналоги, лінії закріплювачі стерильності та лінії відновлювачі фертильності.

РН27. Знати вимоги міжнародних організацій UPOV, ISTA, OESD до насінництва самозапильних і перехреснозапильних культур, стандартів на насіння різних культур і репродукцій. Вміти досягти установлених міжнародних показників якості насіння та здійснювати сертифікацію насіння зі сучасними правилами ведення добазового, базового і репродуктивного насінництва.

Структурно ОНП виглядатиме наступним чином:

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, семестр
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (КОД – ОК)				
1. Цикл дисциплін загальної підготовки				
<i>Дисципліни, що формують мовні компетентності</i>				
ОК 1.1	Іноземна мова в науково-освітній діяльності (англійська)	8	залік, іспити	I–III
<i>Дисципліни, що формують загальнонаукові (філософські) компетентності</i>				
ОК 1.2	Філософія науки	4	іспит	I
<i>Дисципліни, що формують універсальні навички дослідника</i>				
ОК 1.3	Методологія, організація і технологія наукових досліджень	6	залік	I
ОК 1.4	Інноваційні технології в педагогіці вищої школи	3	залік	III
ОК 1.5	Управління науковими проєктами	3	залік	III
2. Цикл дисциплін професійної підготовки				
<i>Дисципліни, що формують фахові компетентності</i>				
ОК 2.1	Теоретичні основи селекції і насінництва сільськогосподарських культур	6	іспит	I
3. Цикл практичної підготовки				
ОК 3.1	Педагогічна практика	3	залік	IV
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (КОД – ВК)				
1. Цикл дисциплін професійної підготовки				
<i>Дисципліни, що формують фахові компетентності</i>				
ВК 1.1	Селекція зернових колосових культур	3	залік	II
ВК 1.2	Селекція зернобобових культур	3	залік	II
ВК 1.3	Селекція перехреснозапильних культур	3	залік	II
ВК 1.4	Насінництво з основами насіннезнавства	3	залік	II
ВК 1.5	Біохімія у селекції сільськогосподарських культур	3	залік	II
ВК 1.6	Біотехнологічні методи в селекції рослин	3	залік	II
ВК 1.7	Сільськогосподарська фітопатологія з основами імунології	3	залік	II
Загальний обсяг обов'язкових компонент, кредити ЄКТС (%)				33(73%)
Загальний обсяг вибіркового компонент, кредити ЄКТС (%)				12 (27%)
Загальний обсяг освітньо-наукової програми, кредити ЄКТС (%)				45 (100%)

У обговоренні взяли участь:

Молодченкова О.О.: Вважаєте, що дисципліну «Управління науковими проєктами» треба ставити як обов'язкову?

Вареник Б.Ф.: Так.

Молодченкова О.О.: Можливо краще дати її в переліку дисциплін вільного вибору аспіранта?

Вареник Б.Ф.: У Стандарті ЗК звучить як «Здатність розробляти проєкти і управляти ними». Тобто вміння розробляти проєкти і управляти ним є обов'язковим. Якщо аспірант не обере цю дисципліну, то не отримає всі компетентності, прописані у стандарті. До того ж, вибіркові навчальні дисципліни – це дисципліни професійної підготовки, а ця дисципліна все ж таки формує універсальні навички.

УХВАЛИЛИ:

- винести на загальне обговорення проєкт ОНП «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» зі спеціальності 201 Агрономія.

Рішення ухвалене одногосно.

Голова групи, гарант ОНП _____

Вареник Б.Ф.

Секретар групи _____

Замбірорщ І.С.

ПРОТОКОЛ № 3
засідання робочої (проектної) групи освітньо-наукової програми
«Селекція і насінництво сільськогосподарських культур»
зі спеціальності 201 Агрономія

від 25 квітня 2022 р.

ПРИСУТНІ: Вареник Б.Ф. – голова, гарант освітньо-наукової програми,
Лифенко С.П. – заступник голови,
Замбріборщ І.С. – секретар,
члени групи:
Литвиненко М.А.,
Молодченкова О.О.,
Січкач В.І.;
Вишневецький В.В.;
Семеніхін М.П., Рада роботодавців
Сауляк Н.І., голова Ради молодих учених

Голова засідання – Вареник Б.Ф.
Секретар засідання – Замбріборщ І.С.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Розгляд проекту освітньо-наукової програми «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» зі спеціальності 201 Агрономія після обговорення.

Доповідач – Литвиненко М.А.

З першого питання порядку денного:

СЛУХАЛИ: гаранта ОНП «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» Вареника Б.Ф., який повідомив, що в результаті обговорення Групою із забезпечення якості організації освітнього процесу надано пропозиції щодо редагування спеціальних компетентностей. Отримано рецензії від науковців, випускників аспірантури СГІ–НЦНС на проект ОНП.

Структурно ОНП виглядатиме наступним чином:

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю	Послідовність вивчення, семестр
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (КОД – ОК)				
1. Цикл дисциплін загальної підготовки				
<i>Дисципліни, що формують мовні компетентності</i>				
ОК 1.1	Іноземна мова в науково-освітній діяльності (англійська)	8	залік, іспити	I–III
<i>Дисципліни, що формують загальнонаукові (філософські) компетентності</i>				
ОК 1.2	Філософія науки	4	іспит	I
<i>Дисципліни, що формують універсальні навички дослідника</i>				
ОК 1.3	Методологія, організація і технологія наукових досліджень	6	залік	I
ОК 1.4	Інноваційні технології в педагогіці вищої школи	3	залік	III
ОК 1.5	Управління науковими проектами	3	залік	III
2. Цикл дисциплін професійної підготовки				
<i>Дисципліни, що формують фахові компетентності</i>				
ОК 2.1	Теоретичні основи селекції і насінництва сільськогосподарських культур	6	іспит	I

3. Цикл практичної підготовки				
ОК 3.1	Педагогічна практика	3	залік	IV
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ (КОД – ВК)				
1. Цикл дисциплін професійної підготовки				
<i>Дисципліни, що формують фахові компетентності</i>				
ВК 1.1	Селекція зернових колосових культур	3	залік	II
ВК 1.2	Селекція зернобобових культур	3	залік	II
ВК 1.3	Селекція перехреснозапильних культур	3	залік	II
ВК 1.4	Насінництво з основами насіннезнавства	3	залік	II
ВК 1.5	Біохімія у селекції сільськогосподарських культур	3	залік	II
ВК 1.6	Біотехнологічні методи в селекції рослин	3	залік	II
ВК 1.7	Сільськогосподарська фітопатологія з основами імунології	3	залік	II
2. Цикл дисциплін загальної підготовки				
<i>Дисципліни, що формують універсальні навички дослідника</i>				
Комплексний фаховий іспит зі спеціальності 201 Агрономія (спеціалізація – селекція і насінництво)				VIII
Загальний обсяг обов'язкових компонент, кредити ЄКТС (%)				33 (73%)
Загальний обсяг вибіркового компонент, кредити ЄКТС (%)				12 (27%)
Загальний обсяг освітньо-наукової програми, кредити ЄКТС (%)				45 (100%)

УХВАЛИЛИ: проєкт освітньо-наукової програми «Селекція і насінництво сільськогосподарських культур» зі спеціальності 201 Агрономія винести на розгляд вченої ради.

Рішення ухвалене одностайно.

Голова групи, гарант ОНП Вареник Б.Ф.

Секретар групи Замбірорщ І.С.